

У Сумах на одній сцені зустрілися великий німець і геніальний австрієць

Автор: [Игорь Касьяненко](#) · 19.01.2023

У репертуарі сумського Національного академічного театру драми та музичної комедії ім.М.Щепкіна з'явилася нова вистава «Квартет».

Фрагмент з вистави «Квартет» Сумський національний академічний театр ім. М.С. Щепкіна

Режисер-постановник (він же художник з декорацій) Микита Поляков визначив її жанр як музично-пластична параноя. Параноя у медичному сенсі — системно вибудоване марення.

Місце зустрічі

Важко сказати де завершується реальність схоплена мудрістю і починається ілюзія, створена хворою фантазією, коли мова іде про [Фрідріха Ніцше](#) (1844-1900). А саме він значиться одним з двох авторів спектаклю. Другий — Франц Шуберт (1797-1828). Ніцше та Шуберт ніколи не зустрічалися при житті, бо розминулися в часі. Тим більше, навряд чи вони могли собі уявити, що перетнуться на початку XXI століття у підвальному укритті (простіше кажучи, у бомбосховищі) театру українського міста Суми. Саме там розташована нині експериментальна сцена, на якій іде вистава «Квартет».

Дійові особи та виконавці

Перед глядачами весь час знаходиться струнний квартет, у складі: Лаура Аббасова, Тамара Бокатова, Алла Ліфіренко, Ярослав Калиниченко. Квартет виконує

музику [Шуберта](#) та Ніцше. Саме так. І Ніцше теж. Власне, навіть однієї музичної складової було б досить, щоб отримати повне задоволення від спектаклю. Але у ньому ще присутня дія.

Монолог Андрій Шелюхаєв У виставі «Квартет»

Дію створюють три персонажі: Смерть (Андрій Шелюхаєв), Дівчина (Анна Пахомова) та Заратустра – Антон Стобвун. Вони практично не розмовляють і вся розповідь іде виключно мовою пластики. Хореограф-балетмейстер-постановник Сергій Великодний у цій виставі як завжди неперевершений. Хоча точніше мабуть було б сказати – знову перевершив самого себе.

Декілька разів актори демонстративно випадають зі своїх мовчазних сценічних образів і звертаються до публіки з імпрізованими монологамі. Щоразу вони розповідають інше, а що конкретне – про це не відає навіть сам режисер-постановник.

Дію супроводжує рухомий рядок з цитатами Ніцше, відеоряд, схожий на картинки зі снів та напівзрозуміле бурмотіння голосів за кадром. Звідки доносяться уривки фраз. Здається мудрих, але це точно, бо чути тільки уривки...

Все перелічене вище створює у свідомості глядача ефект потрапляння чи то у сновидіння, чи у невідомий магічний ритуал.

Погляд з глядацького залу

Спочатку глядач не розуміє нічого. Потім починає здогадуватися, що у всьому цьому механічно-акустичному русі присутня якась логіка, котру вибудовує воля режисера. З часом виникає підозра, що деміург — не режисер, а диригент. До речі, так воно і є, бо режисер вистави Микита Поляков офіційно обіймає штатну посаду керівника музичної частини театру. Тобто він дійсно фаховий диригент.

У підсумку глядач нарешті здогадується, що людина, яка веде його крізь нетрі символів і метафор у системі координат вистави розумніша за нього. І тоді приходить спокій і дивовижний стан потрапляння у потік, коли нічого вже не треба намагатися зрозуміти, а

потрібно тільки довіритися, віддатися потоку і відчувати. І отримувати задоволення від усього, що він з тобою виробляє.

При що ж ця вистава, в якій однією з головних дійових осіб є Смерть, другою — пророк (Заратустра), а третьою – та із-за кого нас усіх відрахували з раю, тобто прекрасна жінка?

Фрагмент з вистави «Квартет» Режисер-постановник Микита Поляков, балетмейстер- Сергій Великодний

Про що це все?

А вона про все – про надію та розпач, кохання та непорозуміння, про зустрічі і втрати... Іншими словами, вистава про життя, яке воно є у всій ірраціональній сукупності своїх проявів. Про життя, яким ми частіше не задоволені, аніж навпаки, але з яким нізащо не бажаємо розлучатися.

Життя – це такий парадокс, коли ти нічого не розумієш (згадайте Сократа), але все відчуваєш. І вистава «Квартет» така ж сама. І що цікаво. При всьому навмисному відчуженні від побутових земних речей режисер спектаклю з самого початку якимись невловимими сценічними засобами примушує глядача співпереживати головним героям, які по суті грають щось дуже схоже на абстрактний живопис.

Важко стверджувати, що цей естетичний експеримент припаде до душі любителям комедій та інших «легких жанрів». А ось для театральних гурманів, які розуміються на музиці та мистецтві перформансу, «Квартет» — саме те що треба.

Джерело: [медіа портал АТС creativpodiya.com](http://mediaportal.atc-creativpodiya.com)